

לקוטי תורה • פרשת במדבר • מאמר 10

ביאור מעט ע"פ וארשתיך לי

הסבר קצר על "וארשתיך לי"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/10](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/10)

1 ביאור מעט ע"פ וארשתיך לי

ביאור קצר על [הפסוק] "וארשתיך ליי".

2 בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך חצרות הביא מ"ש בזהר ס"פ ויחי (דרמ"ח ע"ב) ע"פ כלתה נפשי

לחצרות ה', ובתי בראי אינון אקרון חצרות ה' ועפ"י [ועל פי זה] פי

בספר פרדס, בערכי הכינויים, בערך "חצרות", הוא מביא את הכתוב בזהר בסוף פרשת ויחי (דף רמ"ח ע"ב), על [הפסוק] "נפשי כלתה לחצרות הוי": "והבתים החיצוניים נקראים חצרות הוי". ועל פי זה הוא מפרש

שהם הז"ת [הז' תחתונות] דאצי' כי כמו שהחצר בית שער לבית כן הז"ת [הז' תחתונות] הם בית שער לג' ספירות העליונות.

שהן שבע הספירות התחתונות של אצילות, שכן כשם שהחצר היא בית שער לבית, כך שבע הספירות התחתונות הן בית שער לשלוש הספירות העליונות.

3 ועמשי"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] ע"פ ויושט המלך לאסתר. נתי [נתבאר] החילוק בין חצר לבית שאין המלך דר

בקביעות בחצר כמו בבית.

ועיינו במה שנכתב לעיל על [הפסוק] "ויושט המלך לאסתר". שם הוסבר ההבדל בין חצר לבית: המלך אינו מתגורר דרך קבע בחצר, כפי שהוא מתגורר בבית.

וזה י"ל [יש לומר] ג"כ בענין ז"ת [ז' תחתונות] לגבי ג"ר [ג' ראשונות] והוא כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] הובא בסשי"ב [בספר של בינונים] פל"ה שאור א"ס ב"ה אינו מתייחד אפילו בעולם האצילות אלא ע"י התלבשותו תחלה בספירת חכמה כו'

כך אפשר לומר גם בענין שבע הספירות התחתונות ביחס לשלוש הראשונות. זהו ככתוב בעץ חיים, המובא בספר של בינונים (תניא), פרק ל"ה: אור אין סוף ברוך הוא אינו מתייחד אפילו בעולם אצילות אלא לאחר שהוא מתלבש תחילה בספירת חכמה וכו'.

נמצא עיקר השראת והתגלות אור א"ס הוא בחכמה עילאה ונק' איהו וחיוהי חד וע"י החכמה נמשך ומתלבש במדות ונק' איהו וגרמוהי.

נמצא שעיקר השראתו והתגלותו של אור אין סוף הוא בחכמה עילאה, ועל כך נאמר "איהו וחיוהי חד"; באמצעות חכמה הוא נמשך ומתלבש במדות, ועל כך נאמר "'איהו וגרמוהי" (הוא וכליו)."

וזהו דאורייתא דמחכמה נפקת נקי היכלא עילאה דקב"ה [דקודשא בריך הוא] שהמלך דר בו בקביעות וא"א [ואבא ואימא] הם תרין ריעין דלא מתפרשין.

וזהו [הטעם] שהתורה, ש"מחכמה נפקת", נקראת "ההיכל העליון של הקדוש ברוך הוא", שבו המלך שוכן בקביעות; ואבא ואמא (חכמה וכינה) הם "שני רעים שאינם נפרדים".

אבל הז"ת [הזי תחתונות] נקי חצרות. ופי' חצר החיצונה וחצר הפנימית י"ל [יש לומר] לפ"ז [לפי זה] שהן חיצונית הכלים דז"א ופנימית הכלים וכעין מ"ש בלקוטי הש"ס [הששה סדרים] להאריז"ל [להאריזי זכרוננו לברכה] ד"ח ע"א דע כי הנצח וההוד נקראים בתי בראי

אבל שבע הספירות התחתונות נקראות "חצרות". ולפי זה אפשר לומר שהחצר החיצונה והחצר הפנימית הן החיצונית והפנימיות של הכלים של ז"א. מעין מה שכתוב בלקוטי הש"ס של האריז"ל, דף ח ע"א: "דע כי הנצח וההוד נקראים בתי בראי,

אבל פנימיותם עצמם נקי גוואי, ובזהר פ' לך לך דצ"ד ע"ב ע"פ ישכון חצריך נתבאר דחצריך הם ציון וירושלים שהם יסוד ומלי' (כמ"ש במק"מ [במקדש מלך] שם עיין בזהר פ' ויחי דרי"ט ע"א).

אבל הפנימיות שלהם עצמם נקראת "גוואי". ובזהר, פרשת לך לך, דף צד ע"ב, על הפסוק "ישכון חצריך", מבואר ש"חצריך" הם ציון וירושלים, שהם יסוד ומלכות (כמו שכתוב שם במקדש מלך; עיינו בזהר, פרשת ויחי, דף ריט ע"א).

וי"ל [ויש לומר] דב' בחי' אלו הן חצר החיצונה וחצר הפנימית והוא כמבואר במ"א ע"פ כרוב אחד מקצה מזה הוא ז"א דאצילות

ואפשר לומר ששתי הכנינות האלה הן החצר החיצונה והחצר הפנימית. זהו כמתבאר במקום אחר על הפסוק "כרוב אחד מקצה מזה": זהו ז"א דאצילות,

שהוא ירידת אור א"ס מלמעלה למטה והמלי' הוא מקור ב"ע ושרשם שבאצילות כו' לכן המלי' נקי חצר החיצונה שהוא מקור הנבראים.

שהוא ירידת אור אין סוף מלמעלה למטה; ומלכות היא המקור לבריאה, יצירה ועשיה, והשורש שלהן שבאצילות וכו'. לכן מלכות נקראת החצר החיצונה, מפני שהיא מקור הנבראים.

אבל יסוד ז"א הוא בחי' חצר הפנימית הפונה קדים כו' (וכה"ג [וכהאי גוונא] פי' במאורי אור אות ח' סי' נ').

אבל יסוד של ז"א הוא בחינת החצר הפנימית, "הפונה קדים" וכו' (וכעין זה מבואר במאורי אור, אות ח, סימן נ).

וזהו כלתה נפשי לחצרות ה' ועמ"ש במ"א ע"פ כי תשמע בקול כו' לעשות הישר כו' דחצר החיצונה
הוא פסוד"ז [פסוקי דזמרה] וחצר הפנימית היא ק"ש [קריאת שמע]

וזהו "כלתה נפשי לחצרות ה'". ועיינו במה שכתוב במקום אחר על הפסוק "כי תשמע בקול" וכו', "לעשות הישר" וכו': שהחצר החיצונה היא פסוקי דזמרה, והחצר הפנימית היא קריאת שמע,

כי בפסוד"ז [בפסוקי דזמרה] נזכר גדולתו ית' ממה שהוא מחיה עולמות ומלאכים כמ"ש הללו את ה' מן השמים כו' כל מלאכיו כו' הללוהו ברקיע עוזו כו' אשר מקור חיותן נק' חצר החיצונה.

כי בפסוקי דזמרה מדברים על גדולתו יתברך בכך שהוא מחיה עולמות ומלאכים, כמו שכתוב: "הללו את ה' מן השמים" וכו', "כל מלאכיו" וכו', "הללוהו ברקיע עוזו" וכו'; ומקור החיות שלהם נקרא החצר החיצונה.

אבל ק"ש [קריאת שמע] שבה נאמר קבלת עול מלכות שמים ועול מצות זהו בחי' חצר הפנימית הפונה קדים שהתורה נק' משל הקדמוני קדמונו של עולם כו' ועמ"ש מענין זה ג"כ בד"ה ויקהל משה.

אבל קריאת שמע, שבה מקבלים את עול מלכות שמים ואת עול המצוות, היא בחינת החצר הפנימית "הפונה קדים"; שכן התורה נקראת "משל הקדמוני" — קדמונו של עולם, וכו'. וראו גם את מה שנכתב בעניין זה במאמר המתחיל "ויקהל משה".

ובזהר פ' נח (דע"ה ב') לפי המק"מ [המקדש מלך] שם משמע דחצר הפנימית הוא עולם הבריאה וחצר החיצונה הוא עולם היצירה.

ובזהר, פרשת נח (דף ע"ה ע"ב), לפי פירוש מקדש מלך שם, משמע שהחצר הפנימית היא עולם הבריאה, והחצר החיצונה היא עולם היצירה.

וכן בזהר פ' חיי שרה (דקכ"ט ע"ב) ע"פ ישכון חצריך משמע דחצר נק' עולם היצירה כמ"ש במק"מ [במקדש מלך] וזהו ענין פסוד"ז [פסוקי דזמרה] שהוא תפלת היצירה.

וכן בזהר, פרשת חיי שרה (דף קכ"ט ע"ב), על הפסוק "ישכון חצריך", משמע שעולם היצירה נקרא "חצר", כפי שכתוב במקדש מלך. וזהו עניינם של פסוקי דזמרה, שהם תפילת היצירה.

ולפ"ז [ולפי זה] ק"ש [קריאת שמע] שנקרא חצר הפנימית היינו עולם הבריאה. ובית זהו תפלת שמו"ע [שמונה עשרה] שהוא בחי' אצילות והיינו כי אצי' הוא בחי' חכמה דכללות העולמות וזהו בחכמה יבנה בית כו'.

ולפי זה, קריאת שמע, הנקראת החצר הפנימית, היא עולם הבריאה. וה"בית" הוא תפילת שמונה עשרה, שהיא בחינת אצילות. כלומר, אצילות היא בחינת החכמה של כלל העולמות; וזהו "בחכמה יבנה בית", וכו'.

5

ואף גם לפי זה אינו סותר למשנ"ת [למה שנתבאר] לעיל דחצרות ה' הן בעולם האצילות כי באצילות עצמו יש ג"כ אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה] אשר הכתר או החכמה נק' אצילות שבאצילות וכינה וז"א ונוק' [ונוקבא] נק' ביי"ע שבאצילות ועמ"ש מזה בד"ה

וגם לפי הסבר זה אין הדבר סותר למה שנתבאר לעיל, ש"חצרות הוי"ו הן בעולם האצילות. שהרי גם באצילות עצמה יש אצילות, בריאה, יצירה ועשיה: כתר או חכמה נקראים אצילות שבאצילות, וכינה, ז"א ונוקבא נקראים בריאה, יצירה ועשיה שבאצילות. ועיינו במה שנכתב על כך במאמר שמתחיל

להבין מ"ש בהגדה מזה זו כו' ולכן שייך חצרות ביי"ע ממש וגם באצילות כו', ובר"ח [ובראשית חכמה] שער הקדושה פ"ב [פרק ב'] פי' בכוונת הזהר ס"פ נח הנ"ל ששער החצר הפנימית הוא אור האצילות שביום השבת הוא נפתח כו'

"להבין מה שנאמר בהגדה: 'מזה זוי' וכו'. לכן המונח "חצרות" שייך לבריאה, יצירה ועשיה ממש, וגם לאצילות וכו'. ובראשית חכמה, שער הקדושה, פרק ב', מבאר את כוונת הזוהר בסוף פרשת נח שהוזכר לעיל: "שער החצר הפנימית" הוא אור האצילות, הנפתח ביום השבת וכו'.

ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער השבת פכ"ד שבשבת מאיר א"פ [אור פנימי] עצמו של אצילות בבריאה, ועיין מזה בהרמ"ז [בהרב משה זכות] ר"פ וארא (בדף כ"ג ע"ב)

ועיינו בפרי עץ חיים, שער השבת, פרק כד, שם נאמר שבשבת מאיר בבריאה האור הפנימי עצמו של האצילות. ועיינו בעניין זה ברמ"ז, בתחילת פרשת וארא (בדף כ"ג ע"ב):

שבבריאה יש ב' בחינות א' הוא האור שבעצם יקרא בשם בריאה והב' הוא אור אימא דאצילות המאיר בה והיינו פנימיות ותוכיות הבריאה שמאיר ביום השבת עכ"ל [עד כאן לשונו]:

שבבריאה יש שתי בחינות: הראשונה היא האור שמצד עצמו נקרא בשם בריאה; והשנייה היא אור אימא שבאצילות, המאיר בה. זהו הממד הפנימי והעומק שבתוך הבריאה, המאיר ביום השבת. עד כאן לשונו.

6

ב והנה לקרב אל השכל ענין חצר החיצונה וחצר הפנימית ובית המלך והוא ע"ד הנז' [הנוכח] לעיל כי האותיות נקראו אבנים וצירופיהם נק' חצרות ובתים.

2. כעת, כדי לקרב אל השכל את ענין החצר החיצונה, החצר הפנימית ובית המלך: הדבר דומה למה שהוזכר לעיל, שהאותיות נקראות "אבנים", והצירופים שלהן נקראים "חצרות" ו"בתים".

וידוע שיש אותיות הדבור ואותיות המחשבה, שאותיות הדבור יוצאים מהעלם אל הגילוי לחוץ לזולתו ונעשה בחי' בפ"ע [בפני עצמו]

ידוע שיש אותיות הדיבור ואותיות המחשבה: אותיות הדיבור יוצאות מן העלם אל הגילוי, החוצה אל הזולת, ונעשות ישות נפרדת;

וזהו ענין חצר החיצונה משא"כ אותיות המחשבה שהן בבחי' העלם והמחשבה היא מתאחדת עם הנפש המשכלת תמיד בלי פירוד ע"כ היא הנק' חצר הפנימית.

וזהו עניינה של החצר החיצונה. לעומת זאת, אותיות המחשבה נמצאות במצב של העלם, והמחשבה מאוחדת תמיד עם הנפש המשכלת, בלי להיפרד ממנה; לכן היא נקראת החצר הפנימית.

7 ועמ"ש בד"ה מי מנה עפר יעקב בענין מחשבה ודבור שהם בחי' בריאה ויצירה כו' ע"ש.

ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "מי מנה עפר יעקב", בענין מחשבה ודיבור, שהם בחינות בריאה ויצירה וכו'; עיינו שם.

אך בחי' בית המלך שהוא ג"כ מאבנים ואותיות אלא שהמלך דר בו בקביעות משא"כ בחצר.

אבל בחינת בית המלך, שגם הוא עשוי אבנים ואותיות, אלא שהמלך דר בו בקביעות, שלא כמו בחצר:

הענין כמו עד"מ למטה האותיות הם מעלימים על השכל ואין עצמיות השכל מתגלה מתוך האותיות.

הענין הוא, על דרך משל, שכאן למטה האותיות מסתירות את השכל, ועצם השכל אינו מתגלה מתוך האותיות.

8 ולפעמים שאין החכמה מתגלה כלל מתוך האותיות כמו מי שלומד בספר ומבין האותיות ואינו מבין

הפשט ובאמת אפילו אותיות המחשבה אין עצמיות החכמה מתגלה בהן כלל.

ולפעמים החכמה כלל אינה מתגלה מתוך האותיות, כמו אצל מי שלומד מתוך ספר ומבין את האותיות אך אינו מבין את הפשט. ובאמת, אפילו באותיות המחשבה עצמיות החכמה אינן מתגלות כלל.

ולכן בריאה שהיא מחשבה היא בחינת בריאה יש מאין וכמ"ש בד"ה את שבתותי תשמרו בפ"י בורא קדושים ישתבח שמך כו'.

לכן בריאה, שהיא בחינת מחשבה, היא בחינת בריאה יש מאין, כפי שמוסבר במאמר הפותח "את שבתותי תשמרו", בפירוש "בורא קדושים ישתבח שמך" וכו'.

ולכן נקי בחיי האותיות למעלה בחינת חצר שאין המלך דר בו משא"כ בחיי בית המלך שהמלך דר בו בקביעות זהו בחיי האותיות שנמשך בהן גילוי עצמיות החכמה עילאה שלא יהיו האותיות מעלימים ומסתירים

לכן בחינת האותיות למעלה נקראת בחינת חצר, שהמלך אינו דר בה; ואילו בחינת בית המלך, שהמלך דר בו בקביעות, היא בחינת האותיות שאליהן נמשכת התגלות עצמיות החכמה העליונה, כך שהאותיות אינן מעלימות ומסתירות

(ועמ"ש בענין קי"ס [קריעת ים סוף] בד"ה הנה ים סוף גבי והניף ידו על הנהר כו' ועמ"ש ע"פ אם בחקותי תלכו בענין אותיות החקיקה ואותיות הכתיבה כו' ע"ש), וכמ"כ [וכמו כן] עד"ז בעבודת ה' יש בחיי ישכון חצריך ובחיי נשבעה בטוב ביתך

(ועיינו במה שנכתב בענין קריעת ים סוף במאמר הפותח "הנה ים סוף", על "והניף ידו על הנהר" וכו'; וכן במה שנכתב על הפסוק "אם בחוקתי תלכו" בענין אותיות חקיקה ואותיות כתיבה וכו', עיינו שם). וכך גם בעבודת ה' יש בחינה של "ישכון חצריך" ובחינה של "נשבעה בטוב ביתך",

דהיינו מי שהוא עוסק בתורה ותפלה ומכוין את לבו לאותיות שבהם לבדם זהו בחיי ישכון חצריך אף שהוא בחיי חצר הפנימית.

כלומר, מי שעוסק בתורה ובתפילה ומכוין את לבו לאותיות שבהן בלבד, זו בחינת "ישכון חצריך", אף שזו בחינת החצר הפנימית.

אבל מי שמעמיק דעתו ושכלו להבין פירוש המלות שבתפלה עד מקום שידו מגעת וכן בעיון שכלו בעסק התורה זהו בחיי נשבעה בטוב ביתך דאורייתא היכלא עילאה דקוב"ה [דקודשא בריך הוא].

אבל מי שמעמיק את דעתו ואת שכלו כדי להבין את פירוש מילות התפילה, ככל יכולתו, וכן מעמיק בשכלו בלימוד התורה — זו בחינת "נשבעה בטוב ביתך", שהרי התורה היא "היכל העליון של הקב"ה".

וזהו ענין כלתה נפשי לחצרות ה' שנק' כלה וארוסה לבד לפי שמקבלת רק מבחי חצרות שהם האותיות לבד.

וזהו ענין "כלתה נפשי לחצרות ה'": היא נקראת כלה וארוסה בלבד, משום שהיא מקבלת רק מבחינת החצרות, שהן האותיות בלבד.

וזהו ענין קדושין (וכנז' [וכנוכר] לעיל בפנים) שקדושין ומאמר ענין אחד הוא. ומאמר היינו אותיות התורה כו'

וזהו ענין קידושין (כפי שנזכר לעיל בגוף המאמר): שקידושין ומאמר הם ענין אחד. ומאמר פירושו אותיות התורה וכו',

שהם בחי' מקיפים כמו טבעת קידושין כו' אבל בחי' עיון התורה שנקלט בנפשו השגת התורה שהיא טפת חכמה עילאה

שהם בחינת האורות המקיפים, כמו טבעת הקידושין וכו'. אבל בחינת העיון בתורה, שבו הכנת התורה — שהיא טיפה מחכמה עילאה — נקלטת בנפשו,

וכן בתפלה להיות נקלט רוממות ה' אל תוך תוכו ופנימיותו בקרב איש ולב עמוק זהו נקרא בחי' נשואין שהוא בחי' פנימיות כו':

וכן בתפילה, כשהתרוממות ה' נקלטת בתוכיותו ובפנימיותו, "בקרב איש ולב עמוק" — זה נקרא בחינת נישואין, שהיא בחינת פנימיות וכו'.

9 ג אך להבין מ"ש וארשתיך לי הנה יוכן בהקדים פי' מ"ש במדרש שוחר טוב פרשה י"ט ע"פ מלא קרנך שמן ולך אשלחך אל ישי כו'

ג. אולם כדי להבין את מה שנאמר "וארשתיך לי", יש להקדים ולבאר את דברי מדרש שוחר טוב, פרשה י"ט, על הפסוק ["מלא קרנך שמן ולך אשלחך אל ישי" וכו']:

כל מקום שנאמר לי אינו זו לא בעוה"ז ולא בעוה"ב [בעולם הבא] וכ"ה ג"כ במדרש רבה פ' ויקרא פרשה ב' אינו זו לעולם כו'.

"בכל מקום שנאמר לי, אינו זו — לא בעולם הזה ולא בעולם הבא". וכך נאמר גם במדרש רבה, פרשת ויקרא, פרשה ב': "אינו זו לעולם" וכו'.

10 ומבואר במ"א בפ' יתרו בביאור ע"פ זכור את יום השבת, בענין מאמר שמואל לשאול וגם נצח ישראל לא ישקר

וכך מוסבר במקום אחר, בפרשת יתרו, בביאור על הפסוק "זכור את יום השבת", בהקשר לדברי שמואל לשאול: "וגם נצח ישראל לא ישקר"

ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם, שזהו תשובה על שביקש שאול ממנו שתשוב לו המלוכה.

ולא ישנה את דעתו, כי הוא אינו אדם שישנה את דעתו: זו הייתה התשובה לבקשתו של שאול ממנו להשיב לו את המלוכה.

11 והשיב לו שמואל שמאחר שכבר ניתנה לדוד אי אפשר להעביר המלוכה ממנו כי מלכות בית דוד נלקחה ממקום עליון שהיא מבחי

שמואל השיב לו שמכיוון שהמלוכה כבר ניתנה לדוד, אי אפשר להעביר אותה ממנו; שכן מלכות בית דוד נלקחה ממקום נעלה, מבחינת

כי לא אדם הוא להנחם ולא כמלכות שאול שנלקחה מבחי אדם כו' מבחי חכמה ובבחי אדם שייך ימינא ושמאלא ונמשך ההשפעה לפי מעשה התחתונים וע"כ יש שינויים כו'

"כי לא אדם הוא להנחם", ולא כמלכות שאול, שנלקחה מבחינת אדם וכו', מבחינת חכמה. בבחינת אדם שייכים ימין ושמאל, והשפע נמשך לפי מעשי התחתונים; לכן יש שינויים וכו'.

אבל למעלה מבחי אדם לית שמאלא בהאי עתיקא לפי שהוא המתנשא מימות עולם רם ונשא כו' וזהו ענין רמה קרני, ותרם כראים קרני כו'.

אבל למעלה מבחינת אדם, "לית שמאלא בהאי עתיקא", משום שהוא המתנשא מימות עולם, רם ונישא וכו'. וזהו ענין "רמה קרני" ו"ותרם כראים קרני" וכו'.

12 וזהו פי' וענין המדרש דכ"מ [דכל מקום] שנאמר לי אינו זו לעולם והיינו לפי שהוא מבחינת דלית שמאלא כו' וע"כ לא אדם הוא להנחם ואין שייך שינוי.

וזהו פירושו ותוכנו של המדרש, שבכל מקום שנאמר "לי" אין הדבר זו לעולם. הטעם הוא ש"לי" שייך לבחינה של "לית שמאלא" וכו'; ולכן "לא אדם הוא להנחם", ושינוי אינו שייך בו.

וא"כ מובן מזה דפי' לי הוא בחי' עתיקא וכן בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך לי פי' לי לעצמי שאינו מושג ואע"ג [ואף על גב] דפי'

אם כן, מובן מכאן ש"לי" מציין את בחינת עתיקא. וכך גם בפרדס, בערכי הכינויים, בערך "לי", הוא מפרש "לי" — "לעצמי", כלומר דבר שאינו מושג. ואף על פי שהוא מפרש

דהיינו בבחי' בינה לא תברא דבינה נקי ג"כ עתיקא לפעמים כמ"ש בזהר ס"פ קרח הוא דא עתיקא שהתגלות עתיק הוא בבינה כו'

שמדובר בבחינת בינה, אין בכך סתירה, שכן גם בינה נקראת לפעמים עתיקא, כפי שנאמר בזהר בסוף פרשת קרח: "הוא דא עתיקא", כלומר: "הוא — זה עתיקא"; כי התגלות עתיק היא בבינה וכו'.

וע' בע"ח [בעץ חיים] שער תיקון נוקבא ספ"ב [סוף פרק ב'] הטעם שנק' בינה הוא כו'. ועפ"ז [ועל פי זה] יובן ג"כ ענין מ"ש וארשתיך לי דיהיו הקדושין לי ממש.

ועיין בעץ חיים, שער תיקון נוקבא, סוף פרק ב', בטעם שבינה נקראת "הוא" וכו'. על פי זה יובן גם העניין של "וארשתיך לי": שהקדושין יהיו באמת "לי".

והענין כי הנה אנו אומרים אשר קדשנו במצותיו והוא ג"כ לשון אירוסין וקדושין (כמ"ש הרד"א [הרב דוד אבודרהם] גבי ברכת נטילת ידים) וא"כ מהו שאנו מבקשים קדשנו במצותיך כו' לשון להבא. והלא כבר קדשנו במצותיו.

והעניין הוא, שהרי אנו אומרים: "אשר קידשנו במצוותיו", וגם זה לשון אירוסין וקידושין, כפי שכתב רבי דוד אבודרהם בעניין ברכת נטילת ידיים. אם כן, מה פירוש בקשתנו "קדשנו במצוותיך" וכו', בלשון עתיד? והרי כבר קידשנו במצוותיו.

אך הענין דהנה מבואר במ"א בביאור ע"פ והיה לכם לציצית גבי וזכרתם את כל מצות דהמצות הן נקי מצות המלך דהיינו שהן בבחי' מלי דאצילות

אלא העניין הוא, כפי שנתבאר במקום אחר בביאור על "והיה לכם לציצית", בעניין "וזכרתם את כל מצוות": המצוות נקראות "מצוות המלך", כלומר, הן בבחינת מלכות דאצילות;

אך שרשן הוא בז"א וע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] של האדם ממשיך להיות המצוה אברין דמלכא דז"א ועוד שממשיכים ג"כ מא"א [מאריך אנפין] בז"א כו' ע"ש.

אך שורשן הוא בז"א, ועל ידי אתערותא דלתתא של האדם ממשיך האדם את המצווה, כך שתהיה "איברין דמלכא" של ז"א. ועוד, הוא ממשיך גם מא"א לז"א וכו'; עיין שם.

עוד נתבאר זה במ"א בענין ההפרש שבין זכירה ראשונה שאמר וזכרתם את כל מצות הוי' לזכירה שניה שאמר למען תזכרו כו' מצותי.

עוד נתבאר הדבר במקום אחר בעניין ההבדל בין הזכירה הראשונה, שבה נאמר "וזכרתם את כל מצוות הוי'", לבין הזכירה השנייה, שבה נאמר "למען תזכרו" וכו' — "מצוותי".

דזהו ג"כ ב' בחי' הנ"ל שבמצות אך מ"מ מבואר משם הטעם שנק' בחי' ה' מצותי ממש שלמעלה משם הוי' לפי שהוא המשכת אור א"ס בעצמו בז"א

שהרי גם כאן מדובר בשתי הבחינות במצוות שהוזכרו לעיל. ובכל זאת, מבואר שם מדוע הבחינה השנייה נקראת ממש "מצוותי", שהיא למעלה משם הוי': מפני שהיא המשכת אור אין סוף עצמו בז"א,

דהיינו שממשיך מבחי' חיה יחידה שלמעלה מהכלים וזהו אני הוי' שאני הוא בחי' הכתר והוא נמשך להיות הוי' והוא בחי' מצותי ממש.

כלומר, ממשיכים מבחינת חיה ויחידה, שלמעלה מהכלים. וזהו [פירוש] "אני הוי'": "אני" הוא בחינת כתר, והוא נמשך ונעשה הוי'; וזוהי בחינת "מצוותי" ממש.

ועיין מ"ש בביאור ע"פ וידבר אלקים דעשרת הדברות בענין זה דשרש המצות הוא המשכת א"א ועיינו במה שנכתב בביאור על [הפסוק] "וידבר אלקים" שבעשרת הדיברות, בעניין זה ששורש המצוות הוא המשכת אריך אנפין

(ועיין מזה בביאור ע"פ ראיתי והנה מנורת זהב ועיין מזה באגה"ק [באגרת הקודש] בסופו ד"ה להבין מ"ש בפע"ח [כפרי עץ חיים]).

(ועיינו בעניין זה בביאור על [הפסוק] "ראיתי והנה מנורת זהב"; ועיינו בעניין זה באגרת הקודש, בסופה, בפסקה הפותחת "להבין מה שכתוב בפרי עץ חיים").

ועד"ז י"ל [יש לומר] מה שאנו מבקשים קדשנו במצותיך אע"פ [אף על פי] שאנו אומרים אשר קדשנו במצותיו שכבר קדשנו.

ועל דרך זו אפשר להסביר מדוע אנו מבקשים "קדשנו במצותיך", אף שאנו אומרים "אשר קדשנו במצוותיו", כלומר, שהוא כבר קידש אותנו.

כי מה שכבר קדשנו היינו כמו שנמשכו המצות למטה בבחי' מל' דאצילות המקבלת מז"א. אבל מה שאנו מבקשים קדשנו במצותיך היינו בחי' רמ"ח אברים דמלכא.

שהרי "אשר קדשנו" מתייחס למצוות שכבר נמשכו למטה, בבחינת מלכות דאצילות, המקבלת מז"א. אבל מה שאנו מבקשים "קדשנו במצוותיך" הוא בחינת רמ"ח איברי המלך.

13 ועיקר המשכה זו היינו המשכת א"א בז"א וכמו האבר שממשיך החיות מהנפש ממש לתוכו כמו העין ממשיך גילוי כח הראיה כו'

ועיקר ההמשכה הזאת הוא המשכת אריך אנפין בז"א; כמו שאיבר ממשיך לתוכו את החיות מהנפש עצמה, כך העין ממשיכה את גילוי כוח הראייה וכו'.

ולע"ל [ולעתיד לבוא] שנאמר וארשתיך לי. היינו ז"א כשיהיה מתעלה בבחי' ומדרגת א"א ממש, לכן נק' לי.

ולעתיד לבוא, שעליו נאמר "וארשתיך לי", ז"א יתעלה לבחינה ולמדרגה של אריך אנפין עצמו; לכן נאמר "לי".

והיינו מ"ש במ"א בד"ה והיה מספר בני [בני ישראל] אשר לא ימד ולא יספר דמספר היינו בחי' המצות שנתנו במספר.

וזהו מה שכתוב במקום אחר, במאמר המתחיל "והיה מספר בני ישראל אשר לא ימד ולא יספר": "מספר" הוא בחינת המצוות שניתנו במספר,

שלע"ל [שלעתיד לבוא] יתעלו בבחי' ולתבונתו אין מספר כו' שהוא ענין התגלות א"א שהוא בחי' אין סוף. ולעתיד לבוא הן יתעלו לבחינת "ולתבונתו אין מספר" וכו', שהיא גילוי אריך אנפין, בחינת אין סוף.

(ועמ"ש מזה ג"כ בביאור ע"פ מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל). וע"ז אנו מבקשים קדשנו במצותיך כו',

(ועיין גם במה שנכתב על כך בביאור על הפסוק "מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל"). ועל כך אנו מבקשים: "קדשנו במצוותיך" וכו';

וזהו ג"כ בקשת כנס"י [כנסת ישראל] ישקני מנשיקות פיהו ופ"י בזהר תרומה דקמ"ו סע"ב [סוף עמוד ב] מאן ישקני ההוא דסתיים כו' ובמה בההוא רתיכא עילאה עיין מק"מ [מקדש מלך] שם.

וזו גם בקשתה של כנסת ישראל: "ישקני מנשיקות פיהו". בזהר, תרומה, סוף דף קמ"ו ע"ב, מבואר: "מי ישקני? ההוא דסתיים" וכו'. "ובמה? בההוא רתיכא עילאה". עיין במקדש מלך שם.

14 וע"ז נאמר וארשתיך לי. ולכן הוא לעולם. כי בקדושין דעכשיו שהם מבחינת אדם העליון שהוא בחי' ז"א אשר שם ישח"ג [יש חו"ג] ימינא ושמאלא ע"כ יש ירידה כו',

ועל כך נאמר: "וארשתיך לי", ולכן נאמר "לעולם". שהרי האירוסין של עכשיו הם מבחינת אדם העליון, בחינת ז"א, שבה יש חסד וגבורה, ימין ושמאל; לכן יש ירידה וכו'.

אכן לעי"ל [לעתיך לבוא] שיהיה התעלות ז"א בבחי' עתיקא ממש וזהו לי ועי"ז הוא לעולם כי לית שמאלא כו'

אבל לעתיך לבוא תהיה העלאת ז"א לבחינת עתיקא ממש, וזהו "לי"; ועל ידי כך יהיה "לעולם", כי "לית שמאלא" וכו'.

ולא אדם הוא להנחם כנ"ל ועמ"ש סד"ה וידעת היום והשבות מענין זה שכשהיום יש עליות וירידות לפי שהוא מבחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין]

ו"לא אדם הוא להנחם", כנזכר לעיל. ועיינו כמה שנכתב בסוף המאמר הפותח במילים "וידעת היום והשבות" בענין זה: כיום יש עליות וירידות, משום שהדבר נובע מבחינת ממלא כל עלמין;

אבל לעתיך שיהיה גילוי סוכ"ע כו', ועיין בתד"א [בתנא דבי אליהו] ח"א [חלק א'] רפ"ו ע"פ ואהבת עולם אהבתיך משמע שגבוה מבחינת אהבה רבה כמ"ש [כמה שכתוב שם] אהבה רבה אהבתיך לא נאמר אבל לעתיך יהיה גילוי סוכ"ע כל עלמין וכו'. ועיינו בתנא דבי אליהו, חלק א, בראש פרק ו, על הפסוק "ואהבת עולם אהבתיך": משתמע מכך שהיא נעלית מבחינת אהבה רבה, כפי שנאמר שם: "אהבה רבה אהבתיך" לא נאמר,

אלא אהבת עולם אהבתיך שמא תאמר אהבת הקב"ה שלש שנים או אהבת עשר שנים או אהבת מאה שנים לכך נאמר אהבת עולם אהבתיך עכ"ל [עד כאן לשונו],

אלא "אהבת עולם אהבתיך". שמא תאמר: אהבתו של הקב"ה היא לשלוש שנים, או אהבה לעשר שנים, או אהבה למאה שנים — לכך נאמר "אהבת עולם אהבתיך". עד כאן לשונו.

והיינו על דרך המבואר כאן בפ"י וארשתיך לי לעולם שבחינה זו גבוה מאהבה רבה שהיא בז"א ועיין במא"א [במאורי אור] אות

וזהו על דרך המבואר כאן בפירוש "וארשתיך לי לעולם": בחינה זו נעלית מאהבה רבה, שהיא בז"א. ועיינו במאורי אור, אות

א' סעיף ל"ז ובס"ש"ב [ובספר של בינונים] פרק מ"ג דאהבה רבה גבוה מבחינת אהבת עולם, ויש ליישב דהנה יש ב' בחינת עולם מלי ובינה שהן שורש עוה"ז ועוה"ב [ועולם הבא]

א', סעיף ל"ז, ובספר של בינונים, פרק מ"ג, שאהבה רבה נעלית מבחינת אהבת עולם. ויש ליישב זאת: יש שתי בחינות של עולם — מלכות ובינה — שהן שורש העולם הזה והעולם הבא

(כמ"ש בזה"א [בזהר חלק א] פ' בראשית ל"ד א' ויגש דר"י [דרבינו יצחק] ע"א ויצא קנ"ח ב' ור"פ וארא ק"ב א' ובפרדס ערך עולם הבא)

(כמו שכתוב בזהר, חלק א, פרשת בראשית, דף ל"ד ע"א; ויגש, דף ר"י ע"א; ויצא, דף קנ"ח ע"ב; ובראש פרשת וארא, דף ק"ב ע"א; ובפרדס, בערך "עולם הבא");

ואהבה רבה הוא בז"א כמ"ש במא"א [במאורי אור] שם ובפרדס ערך אהבה וא"כ אהבת עולם שבמלי' שהיא עלמא תתאה היא למטה מאהבה רבה שבתפארת

ואהבה רבה היא בז"א, כפי שכתוב במאורי אור שם ובפרדס, בערך "אהבה". ואם כן, אהבת עולם שבמלכות, שהיא העולם התחתון, נמוכה מאהבה רבה שבתפארת;

אבל אהבת עולם עלמא עילאה דבינה היא למעלה מאהבה רבה וגם כי התגלות עתיק הוא בבינה

אבל אהבת עולם של העולם העליון, של בינה, גבוהה מאהבה רבה; וגם מפני שהתגלות עתיק היא בבינה,

והוא בחינת אהבה בתענוגים גם יש לומר עוד ע"פ מ"ש בד"ה חכלילי עינים מיין בפ"י וענין אהבת עולם שלמטה מבחי' אהבה רבה

וזו בחינת אהבה בתענוגים. אפשר לומר עוד, על פי מה שכתוב במאמר המתחיל "עיניו אדומות מיין", על משמעותה ועניינה של אהבת עולם הנמוכה מבחינת אהבה רבה:

דהיינו לפי שנמשכת מבחינת עולם משא"כ פ"י לי לעולם לשון נצחיות ועמ"ש ע"פ שובה ישראל עד זהו ענין אהבת עולם שלמעלה מאהבה רבה.

כלומר, מפני שהיא נמשכת מבחינת "עולם"; ואילו משמעות המילה "לעולם" בביטוי "לי לעולם" היא נצחיות. ועיין במה שכתוב על [הפסוק] "שובה ישראל עד...": זהו עניינה של אהבת עולם הגבוהה מאהבה רבה.

15 ומזה יובן הא דבעינן בקדושין שיאמר לי דבעינן כדכתיב וארשתיך לי כו'. ועיין בזהר גדול ח"א [חלק א']

דט"ו ע"א פ"י ג"כ וארשתיך לי בגין דינקא לימינא כו'

מכאן יובן מדוע בקידושין צריך לומר "לי", משום שצריך שיהיה הדבר כפי שכתוב: "וארשתיך לי" וכו'. ועיין בזהר הגדול, חלק א, דף ט"ו ע"א, שגם הוא מפרש את "וארשתיך לי": "משום שהיא יונקת מן הימין" וכו'.

ושרש הענין היינו שתקבל מבחי' דלית שמאלא בהאי עתיקא וזהו טוב לחסות בה' מבטוח באדם כמ"ש
במ"א דר"ל [דרוצה לומר] מבחינת אדם העליון כו'

שורש העניין הוא שהיא תקבל מבחינת "לית שמאלא בהאי עתיקא" — אין שמאל בעתיק זה. וזהו "טוב לחסות בה'
מבטוח באדם", וכפי שמבואר במקום אחר, הכוונה היא שלא לבטוח בבחינת אדם העליון וכו'.

(ועיין עוד ברע"מ [ברעיא מהימנא] פ' תצא דרע"ז ע"א ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם ועמ"ש בפ' תצא ע"פ כי
ההרים ימושו כו' וברית שלומי לא תמוט כו') והנה בחי' זו נמשך ע"י לבי ובשרי ירננו אל כו'

(ועיין עוד ברעיא מהימנא, פרשת כי תצא, דף רע"ז ע"א, וברמ"ז שם; וכן במה שנכתב בפרשת כי תצא על הפסוק
"כי ההרים ימושו" וכו', "וברית שלומי לא תמוט" וכו'). והנה מדרגה זו נמשכת באמצעות "לבי ובשרי ירננו אלי'
וכו',

שהוא בחי' הכלות אל מהותו ועצמותו ית' שלמעלה מעלה מבחי' חצרות ה' שעיי' נמשך וארשתיך לי
כו' וזהו ענין במקום שבע"ת [שבעלי תשובה] עומדים כו' וזהו ענין רוב טוב לבית ישראל.

שהיא בחינת כלות אל מהותו ועצמותו יתברך, הנעלית הרבה מאוד מבחינת "חצרות ה'". באמצעותה נמשך
"וארשתיך ליי" וכו'. וזהו עניין "במקום שבעלי תשובה עומדים" וכו', וזהו עניין "רוב טוב לבית ישראל".

וגם פ"י וארשתיך לי לעולם שיהיה הגילוי למטה ממש ולא יהי' [יהיה] העולם מסתיר והיינו לפי שיהי'
[שיהיה] הגילוי מבחי' המגביהי לשבת ע"כ הוא המשפילי כו' שיהי' [שיהיה] הגילוי לעולם ממש למטה.

וכן פירוש "וארשתיך לי לעולם" הוא שהגילוי יהיה למטה ממש, והעולם לא יסתיר עליו. הדבר נובע מכך שהגילוי
יהיה מבחינת "המגביהי לשבת", ולכן הוא "המשפילי" וכו', כך שהגילוי יהיה ממש בעולם, למטה.

וזהו ענין אהבת עולם אהבתנו כו' חמלה גדולה ויתרה כו' היינו בחינת וארשתיך לי ממש לעולם:

וזהו ענין "אהבת עולם אהבתנו" וכו', "חמלה גדולה ויתרה" וכו': בחינת "וארשתיך ליי" ממש לעולם.

16 ד והרמ"ז [והרב משה זכות] פ' תרומה (דקל"ד ע"ב) ע"פ ויקחו לי תרומה פ"י לי היינו חכמה עילאה שהוא

נשמת כל העולמות כו'

4. והרמ"ז, על פרשת תרומה (דף קל"ד ע"ב), מפרש על הפסוק "ויקחו לי תרומה", ש"ל"י פירושו חכמה עילאה,
שהיא נשמת כל העולמות וכו';

ולכן כל מקום שנאמר לי קיים לעולם כו' והוא שם ע"ב [שם ע"ב] שעיקרו ד' יודיין גימטריא לי, ועמ"ש מענין ד' יודיין אלו בביאור ע"פ ומספר את רובע ישראל.

ולכן כל מקום שנאמר בו "לי" מתקיים לעולם וכו'; וזהו שם ע"ב, שעיקרו ארבע יודיין, בגימטריה "לי". ועיינו כמה שנכתב בעניין ארבע היודיין הללו בביאור על הפסוק "ומספר את רובע ישראל".

ויש לפרש לפי [לפי זה] ענין וארשתיך לי ע"ד מ"ש האריז"ל [האריז"ל זכרנו לברכה] בפ"י הפסוק ביום ההוא יהיה שלעתיד יהיו זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] שהם ו"ה במדרגת או"א [אבא ואימא] ממש הנק' י"ה וזהו בחי' יהיה נמצא כנס"י [כנסת ישראל] שהיא בחינת ה' תתאה.

ולפי זה אפשר לפרש את ענין "וארשתיך לי" על דרך דברי האריז"ל בפירוש הפסוק "ביום ההוא יהיה": לעתיד יהיו ז"א ונוקבא, שהם ו"ה, במדרגת אבא ואמא ממש, הנקראים י"ה; וזוהי בחינת "יהיה". נמצא שכנסת ישראל, שהיא בחינת ה' תתאה,

תקבל מבחי' יו"ד שהוא חכמה עילאה ממש (ועמ"ש בפ' חיי שרה סדי"ה יגלה לן טעמיה).

תקבל מבחינת יו"ד, שהיא חכמה עילאה ממש (ועיינו כמה שנכתב בפרשת חיי שרה, בסוף המאמר המתחיל "יגלה לן טעמיה").

והיינו כי פי' כנס"י [כנסת ישראל] היינו שמקבלת מישראל דלעילא וישראל היינו לי ראש אך יש בחי' ישראל זוטא וישראל סבא וכמ"ש סדי"ה ואלה שמות בני [בני ישראל] דישראל זוטא

והיינו שפירוש "כנסת ישראל" הוא שהיא מקבלת מישראל דלעילא, וישראל פירוש "לי ראש". אך יש בחינת ישראל זוטא וישראל סבא, וכמו שנכתב בסוף המאמר המתחיל "יאלה שמות בני ישראל", שישראל זוטא

היינו המשכת ח"ע [חכמה עילאה] שנמשך ומתפשט בהמדות אך לעתיד יהיה גילוי עצמיות חכמה עילאה עדן העליון כו'

הוא המשכת חכמה עילאה, הנמשכת ומתפשטת במדות; אבל לעתיד תהיה התגלות עצמות חכמה עילאה, עדן העליון וכו';

ישראל סבא לי ראש ממש ועמ"ש מזה בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם דפרשה ציצית ועמ"ש [ועיינו מה שכתוב שם] מענין מ"ש בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה שבחינת תורת ה' הוא תורה שלמעלה שיתגלה לע"ל [לעתיד לבוא]

ישראל סבא הוא "לי ראש" ממש. ועיינו כמה שנכתב על כך בביאור על הפסוק "אני ה' אלקיכם" שבפרשת ציצית; ועיינו שם בענין "ובתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה": בחינת "תורת ה'" היא התורה שלמעלה, שתתגלה לעתיד,

והיינו ע"י עסק התורה שלפנינו שהיא כלי לגילוי זה וכן עד"ז במצות שיש ב' בחי' חסד כו' ע"ש וזהו ענין קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך.

וזהו באמצעות לימוד התורה שלפנינו, שהוא כלי לגילוי זה; וכך גם במצוות יש שתי בחינות של חסד וכו', עיינו שם. וזהו ענין "קדשנו במצוותיך ותן חלקנו בתורתך".

בתורתך היא תורת ה' שיתגלה לע"ל [לעתיד לבוא] ע"י עסק התורה עכשיו ועז"נ [ועל זה נאמר] וארשתיך לי כו' וידעת את ה':

"בתורתך": זוהי "תורת הוי", שתתגלה לעתיד לבוא באמצעות לימוד התורה עכשיו. ועל כך נאמר: "וארשתיך ליי" וכו', "וידעת את הוי".

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/10

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק